АНАЛІТИЧНИЙ ЗВІТ
за результатами анкетування студентів:
«Що ти знаєш про академічну доброчесність?»

В жовтні 2026 року в коледжі було проведене анонімне опитування серед здобувачів освіти щодо обізнаності з принципами академічної доброчесності.

Загальна кількість респондентів, які взяли участь в опитуванні склала 173 особи із 449 студентів. Вибірка становить 38,5%, що є репрезентативною та дозволяє об'єктивно оцінити настрої та рівень обізнаності здобувачів освіти.

Розподіл за курсами: найактивнішими учасниками стали студенти 1 курсу — 43,4%; 2 курс — 24,9%; 3 курс — 20,8%; 4 курс — 11,0%.

Переважна більшість респондентів – студенти спеціальності В2/022 Дизайн — 68,2%; спеціальність G3 Електрична інженерія/141 Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка — 14,5%; 133 Галузеве машинобудування — 6,9%; G7/174 Автоматизація, комп’ютерно-інтегровані технології та робототехніка — 5,8%; D1/071 Облік і оподаткування — 4,6%

44,5% з опитаних студентів добре знайомі із Законом України «Про академічну доброчесність» та Положенням коледжу про академічну доброчестість, 42,8% — чули, але детально не вивчали, 12,7% чують про це вперше (переважно представники молодших курсів).

Абсолютним лідером з джерел отримання інформації щодо академічної доброчесності є куратори груп, які проводили години спілкування — 59,0%. Самостійний пошук інформації зазначили 17,3% опитаних, сайт коледжу — 13,3%, зовсім не знають, про що мова — 10,4%. Основним провідником культури доброчесності в коледжі є викладацький склад (зокрема куратори), тоді як інструменти самостійного інформування (сайт) задіяні менше.

Більшість студентів (83,2%) розуміють сутність академічної доброчесності правильно — як сукупність цінностей, принципів і правил для всіх учасників освітнього процесу, проте невелика частина розглядає її вузько («відсутність списування» — 7,5% або «вимоги викладачів» — 1,2%).

86,1% чітко усвідомлюють правило: завдання виконуються самостійно завжди, за винятком командної роботи або дозволених викладачем допоміжних джерел. Щодо правил роботи з чужими матеріалами, то 74,0% знають про необхідність обов'язкового посилання на автора та джерело, водночас майже 19,1% вважають, що достатньо лише «перефразувати текст своїми словами» (що є симптомом ризику прихованого плагіату/рерайту без посилань). Щодо ставлення до самоплагіату (використання власних старих робіт), то тут думки розділилися: 67,1% вважають це допустимим лише за згодою викладача, а 25,4% переконані, що це можна робити без обмежень.

69,4% студентів правильно ідентифікують усі перелічені в опитуванні варіанти (плагіат, фабрикація даних, несамостійна допомога, недоброчесний ШІ) як порушення. 67,6% розуміють, що повне написання роботи за допомогою ШІ є недоброчесним використанням та несамостійним виконанням, водночас 18,5% вагаються і вважають, що все залежить від того,

«чи помітить викладач», а 13,9% вважають це дозволеним прогресивним інструментом. Це вказує на розмитість етичних меж використання ШІ серед частини учнів. 64,2% студентів бачать у порушеннях комплексні прояви (обман, несправедливість, свідоме невиконання обов'язків).

81,5% знають, що особа вважається порушником лише після встановлення факту за визначеною процедурою (а не одразу після усного зауваження). Комплексне уявлення про види відповідальності за порушення принципів академічної доброчесності («усі перераховані варіанти» — від виховних заходів до відрахування) мають 42,8%. Частина студентів окремо виділяє повторне виконання завдання (32,4%) або виховні заходи (19,1%). Абсолютна більшість (94,2%) знають про своє право на ознайомлення з матеріалами, пояснення та оскарження рішень.

Головні причини порушень академічної доброчесності на думку студентів:

- брак часу / високе навчальне навантаження — 49,1% (основний тригер);
- власна лінь і небажання вчитись — 16,2%;
- страх отримати негативну оцінку — 11,6%;
- нецікаві або застарілі завдання — 9,8%.

54,3% студентів зазначили, що особисто завжди дотримуються принципів академічної доброчесності, 44,5% намагаються дотримуватись, але не завжди виходить, і лише 1,2% відкрито говорять про недоброчесність.

Водночас, при оцінці викладачів, 65,3% студентів вважають, що викладачі дотримуються принципів доброчесності (10,4% — не завжди, 22,5% — важко відповісти). 44,5% опитуваних зазначили, що викладачі сприяють доброчесності, обираючи комплексний підхід (цікаві завдання, пояснення правил цитування, власний приклад).

З аналізу відкритої частини анкет випливає кілька ключових проблем та побажань студентів. Студенти часто скаржаться на перевантаженість великою кількістю теоретичних завдань та рефератів з нециклових/непрофільних предметів, що штовхає їх до списування чи використання ШІ через брак часу. Замість сухої теорії та механічного переписування студенти пропонують проводити квести, квізи, інтерактивні тренінги, Тиждень академічної доброчесності та створювати візуальні пам'ятки / чек-листи з правильного цитування. Прозвучала цікава пропозиція показувати конкретні візуальні приклади (розбір реальних або модельних кейсів плагіату), щоб студенти наочно бачили, де межа між дозволеним і забороненим. Студенти-дизайнери та інші учасники закликають заохочувати творчий індивідуальний підхід високими балами, а також адекватно реагувати на нечесну роботу («несправедливо, коли той, хто витратив години, і той, хто згенерував текст за 5 хвилин, отримують однаково»).

Висновки за результатами опитування студентів:

1. Більшість студентів (понад 80%) розуміють сутність академічної доброчесності, знають про необхідність посилань на джерела та усвідомлюють свої права на захист у разі звинувачень.
2. Ключовий драйвер поінформованості — куратори. Саме куратори груп є основним джерелом знань студентів про доброчесність (59%), що підтверджує ефективність виховних годин.
3. Головна причина порушень —перевантаження. Майже половина студентів (49,1%) вдаються до порушень через брак часу та високе навчальне навантаження, особливо під час сесій чи виконання рутинних рефератів з непрофільних дисциплін.
4. Попри розуміння шкідливості повного написання робіт через ШІ, значна частина студентів розглядає його як інструмент економії часу, а межі дозволеного використання ШІ потребують додаткового роз'яснення.
5. Студентська молодь чітко демонструє потребу в інтерактивних форматах роботи (тренінги, квізи, візуальні гайди, творчі проєкти) замість формального заучування правил.

Подальші рекомендації:

1. Провести ревізію завдань із непрофільних дисциплін, уникати надлишкових «формальних» рефератів, які провокують студентів на списування чи використання ШІ. Збалансувати дедлайни здачі робіт, щоб знизити рівень стресу та вигорання студентів під час сесії.
2. Спільно зі студентським самоврядуванням та викладачами розробити просту та зрозумілу пам'ятку (чек-лист) про те, як і коли дозволено залучати генеративний ШІ (наприклад, для ідей чи структури), а де починається академічна недоброчесність.
3. Запровадити проведення щорічного Тижня академічної доброчесності із залученням гейміфікованих форматів (квізи, квести, конкурси творчих робіт). Підготувати візуальні кейси-приклади (розбір типових помилок при цитуванні та ознак плагіату), на які робили запит самі студенти.
4. Змінювати акценти контролю з «каральних» на «мотиваційні»: чітко прив'язувати високі бали до оригінальних практичних, творчих або проєктних завдань, які неможливо вирішити шаблоном із інтернету.

Всі пропозиції, зауваження, рекомендації обговорені на засіданні педагогічної ради коледжу та взяті до уваги.